

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET

PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 20. decembra 2006

o varstvu mladoletnikov in človeškega dostojanstva ter o pravici do odgovora v zvezi s konkurenčnostjo evropske avdiovizualne industrije in industrije spletnih informacijskih storitev

(2006/952/ES)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 157 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Listina o temeljnih pravicah Evropske unije ⁽³⁾ („Listina“) priznava nedotakljivost človeškega dostojanstva v členu 1, ki določa, da ga je treba spoštovati in varovati. Člen 24 Listine določa, da imajo otroci pravico do takega varstva in nege, ki sta potrebna za njihovo dobrobit, ter da je treba pri vseh ukrepih v zvezi z otroki, pa naj jih sprejmejo javni organi ali zasebne ustanove, najprej upoštevati koristi otroka.

(2) Evropska unija bi morala usmeriti svoje politične ukrepe v preprečevanje vsakršnih oblik kršitev načela spoštovanja človekovega dostojanstva.

(3) Na ravni Unije je treba določiti zakonodajne ukrepe za varstvo telesnega, duševnega in moralnega razvoja mladoletnikov v zvezi z vsebino vseh audiovizualnih in informacijskih storitev in za varstvo mladoletnikov pred dostopom do neprimernih programov ali storitev za odrasle.

(4) Zaradi nenehnega razvoja novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij je za Skupnost nujno, da zagotovi popolno in primerno zaščito interesov državljanov na tem področju, in sicer na eni strani z zagotavljanjem prostega širjenja in prostega opravljanja informacijskih storitev, na drugi strani pa z zagotavljanjem, da je njihova vsebina zakonita, spoštuje načelo človekovega dostojanstva in ne škoduje celostnemu razvoju mladoletnikov.

(5) Skupnost je že ukrepala na področju audiovizualnih in informacijskih storitev, da bi ustvarila potrebne pogoje za zagotovitev prostega pretoka televizijskega oddajanja in drugih informacijskih storitev, v skladu z načeli svobodne konkurence ter svobode izražanja in obveščanja, vendar pa bi morala na tem področju delovati bolj odločno z namenom, da se sprejmejo ukrepi za boj in zaščito uporabnikov pred spodbujanjem diskriminacije, ki temelji na spolu, rasni ali etnični pripadnosti, veri ali prepričanju, invalidnosti, starosti ali spolni usmerjenosti, ter da bi se borili proti vsaki taki diskriminaciji. Takšen ukrep naj bi vzpostavil ravnotežje med zaščito osebnih pravic na eni strani in svobodo izražanja na drugi strani, zlasti glede na to, da so države članice odgovorne za opredelitev pojma spodbujanja sovraštva ali diskriminacije v skladu z njihovimi nacionalnimi zakonodajami in moralnimi vrednotami.

⁽¹⁾ UL C 221, 8.9.2005, str. 87.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 7. septembra 2005 (UL C 193 E, 17.8.2006, str. 217), Skupno stališče Sveta z dne 21. septembra 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL C 364, 18.12.2000, str. 1.

- (6) Priporočilo Sveta 98/560/ES z dne 24. septembra 1998 o razvoju konkurenčnosti evropske industrije audiovizualnih in informacijskih storitev s spodbujanjem nacionalnih okvirov za doseg primerljive in učinkovite ravni varstva mladoletnikov in človeškega dostojanstva⁽¹⁾, je prvi pravni instrument na ravni Skupnosti, ki v svoji uvodni izjavi (5) obravnava vprašanja, povezana z varstvom mladoletnikov in človeškega dostojanstva v zvezi z vsebino vseh audiovizualnih in informacijskih storitev, dostopnih javnosti v kateri koli obliki predvajanja. Člen 22 Direktive Sveta 89/552/EGS z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov⁽²⁾ („Direktiva o televiziji brez meja“) je že posebej obravnaval vprašanje varstva mladoletnikov in človeškega dostojanstva v zvezi s televizijskimi oddajami.
- (7) Podan je predlog, da bi morala Svet in Komisija pri reviziji, pogajanjih ali sklepanju novih partnerskih sporazumov ali novih programov o sodelovanju s tretjimi državami nameniti posebno pozornost izvajanju tega priporočila, ob upoštevanju univerzalnosti avtorjev, distributerjev ali ponudnikov audiovizualne vsebine in dostopa do interneta.
- (8) Z Odločbo št. 276/1999/ES⁽³⁾ sta Evropski parlament in Svet sprejela večletni akcijski načrt Skupnosti o promociji varne uporabe interneta z bojem proti nezakoniti in škodljivi vsebini na svetovnih omrežjih („Akcijski načrt za varnejši internet“).
- (9) Odločba št. 1151/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾ je podaljšala Akcijski načrt za varnejši internet za dve leti in spremenila njegov obseg z vključitvijo ukrepov, ki pospešujejo izmenjavo informacij in koordinacijo z ustreznimi akterji na nacionalni ravni, pa tudi s posebnimi določbami za države pristopnice.
- (10) Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu⁽⁵⁾, pojasnjuje nekatere pravne pojme in usklajuje določene poglede, da bi tako omogočila informacijski družbi, da v celoti izkoristi načela notranjega trga. Veliko število določb Direktive 2000/31/ES zadeva tudi varstvo mladoletnikov in človeškega dostojanstva, predvsem člen 16(1)(e), v skladu s katerim bi morale države članice in Komisija spodbujati oblikovanje kodeksov ravnanja na področju varstva mladoletnikov in človeškega dostojanstva.
- (11) Spreminjajoče se medijsko prizorišče, ki izhaja iz novih tehnologij in medijskih inovacij, zahteva, da se otroci, pa tudi starši, učitelji in mentorji naučijo učinkovite uporabe audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev.
- (12) Na splošno je samourejanje audiovizualnega sektorja dodatno učinkovito sredstvo, ki pa kot tako ne zadostuje za varstvo mladoletnikov pred sporočili s škodljivo vsebino. Razvoj evropskega audiovizualnega prostora, ki temelji na svobodi izražanja in spoštovanju državljanskih pravic, bi moral temeljiti na stalnem dialogu med nacionalnimi in evropskimi zakonodajnimi organi, regulativnimi organi, industrijami, združenji, državljani in civilno družbo.
- (13) V javni razpravi o Direktivi 97/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 1997 o spremembi Direktivo 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov⁽⁶⁾, je bil podan predlog, naj se potreba po sprejetju ukrepov v zvezi z medijsko pismenostjo vključi v Priporočilo 98/560/ES.
- (14) Komisija spodbuja sodelovanje ter izmenjavo izkušenj in najboljših praks med obstoječimi samoregulativnimi in koregulativnimi telesi, ki se ukvarjajo z ocenjevanjem in razvrščanjem audiovizualnih vsebin, ne glede na sredstvo oddajanja, da se omogoči vsem uporabnikom, posebno še staršem, učiteljem in mentorjem, sporočanje nezakonitih vsebin in ocenitev vsebine audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev, pa tudi dovoljenih vsebin, ki bi lahko slabo vplivale na telesni, duševni ali moralni razvoj mladoletnikov.
- (15) Kakor je bilo predlagano med javnim posvetovanjem v zvezi z Direktivo 97/36/ES, je primerno, da pravica do odgovora ali enakovredna pravna sredstva veljajo za vse spletne medije in da se upošteva posebne lastnosti zadevnega medija in storitve.

⁽¹⁾ UL L 270, 7.10.1998, str. 48.

⁽²⁾ UL L 298, 17.10.1989, str. 23. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 202, 30.7.1997, str. 60).

⁽³⁾ Odločba št. 276/1999/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. januarja 1999 o sprejetju večletnega akcijskega načrta Skupnosti za pospeševanje varnejše uporabe interneta s preprečevanjem nezakonitih in škodljivih vsebin v globalnih omrežjih (UL L 33, 6.2.1999, str. 1). Odločba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Odločbo št. 787/2004/ES (UL L 138, 30.4.2004, str. 12).

⁽⁴⁾ Odločbe št. 1151/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. junija 2003 o spremembi Odločbe št. 276/1999/ES o sprejetju večletnega delovnega načrta za pospeševanje varnejše uporabe interneta s preprečevanjem nezakonitih in škodljivih vsebin v globalnih omrežjih (UL L 162, 1.7.2003, str. 1).

⁽⁵⁾ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 202, 30.7.1997, str. 60.

- (16) Resolucija Sveta z dne 5. oktobra 1995 o upodobitvi žensk in moških v oglaševanju in medijih ⁽¹⁾ poziva države članice in Komisijo k sprejemu ustreznih ukrepov za spodbujanje raznovrstnih in realističnih predstav o znanju in možnostih žensk in moških v družbi.
- (17) Komisija je ob predstavitvi predloga direktive Sveta o uresničevanju načela enake obravnave moških in žensk pri dostopu do in ponudbi blaga in storitev ugotovila, da prikazovanje spolov v medijih in oglaševanju odpira pomembna vprašanja glede zaščite dostojanstva moških in žensk, vendar je sklenila, da v luči drugih temeljnih pravic, zlasti svobode in pluralnosti medijev, ne bi bilo primerno, da se ta vprašanja obravnavajo v tem predlogu, temveč da so v njem zgolj naštet.
- (18) Industrijo audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev bi bilo treba spodbujati na ravni držav članic z namenom izogibanja in boja proti kakršni koli vrsti diskriminacije na podlagi spola, rasnega ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti v takšnih medijih in v vseh reklamnih sporočilih, vključno z novimi tehnikami oglaševanja, ne da bi pri tem posegali v svobodo izražanja ali svobodo tiska.
- (19) To priporočilo vsebuje nove tehnološke dosežke in dopolnjuje Priporočilo 98/560/ES. Zaradi tehnološkega napredka priporočilo v področje uporabe vključuje audiovizualne in spletne informacijske storitve, ki so javnosti na razpolago preko stacionarnih ali mobilnih elektronskih omrežij.
- (20) To priporočilo na noben način ne preprečuje državam članicam uporabe lastnih ustavnopravnih določb in drugih predpisov ter pravne prakse na področju svobode izražanja.

PRIPOROČATA:

I. Države članice v interesu spodbujanja razvoja industrije audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev varstva mladoletnikov in človekovega dostojanstva v vseh audiovizualnih in spletnih informacijskih storitvah, tako da:

1. preučijo uvedbo ukrepov v njihovo nacionalno pravo ali pravno prakso glede pravice do odgovora ali enakovrednih pravnih sredstev v zvezi s spletnimi mediji, ob upoštevanju veljavnih nacionalnih in ustavnih določb ter brez poseganja v možnost prilagoditve načina, po katerem se izvaja, da bi se lahko upoštevale posebnosti vsake vrste medija;
2. da bi se spodbudilo sprejemanje pridobitev tehnološkega razvoja, kot dopolnitev in skladno z obstoječimi pravnimi

in drugimi ukrepi v zvezi s storitvami radijskega in televizijskega oddajanja ter v tesni povezavi z udeleženi stranmi spodbujajo:

- (a) ukrepe za usposobitev mladoletnikov za odgovorno uporabo audiovizualnih in spletnih storitev, predvsem z izboljšanjem ozaveščenosti staršev, učiteljev in mentorjev o možnostih, ki jih nudijo nove storitve, ter o načinih, s katerimi se mladoletnike lahko zaščiti, zlasti s pomočjo medijskega opismenjevanja ali programov medijskega izobraževanja, pa tudi na primer stalnega usposabljanja v okviru šolskega izobraževanja,
- (b) ukrepe, s katerimi se po potrebi olajša prepoznavanje kakovostne vsebine in storitev za mladoletnike ter dostop do njih, vključno z zagotovitvijo možnosti dostopa v izobraževalnih zavodih in na javnih mestih,
- (c) ukrepe za boljše obveščanje državljanov o možnostih, ki jih nudi internet;

Primeri možnih ukrepov v zvezi z medijskim opismenjevanjem so naštet v Prilogi II.

3. spodbujajo odgovoren odnos zaposlenih, posrednikov in uporabnikov do novih komunikacijskih sredstev, kot je internet, tako da:

- (a) spodbujajo industrijo audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev, brez poseganja v svobodo izražanja ali svobodo tiska, s ciljem preprečevanja vsakršne diskriminacije na osnovi spola, rasnega ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, v vseh audiovizualnih in spletnih informacijskih storitvah ter boja proti takšni diskriminaciji,
- (b) spodbujajo k pozornosti in k temu, da se prijavljajo strani, za katere se meni, da so nezakonite, brez poseganja v Direktivo 2000/31/ES,
- (c) v sodelovanju s strokovnjaki ter regulativnimi organi na nacionalni ravni in na ravni Skupnosti oblikujejo kodeks ravnanja;

4. spodbujajo ukrepe za boj proti vsem vrstam kaznivih dejavnosti na internetu, ki škodijo mladoletnikom, in ukrepe, ki bodo pripomogli k temu, da bo internet postal bolj varen medij; med drugim bi veljalo razmisliti o naslednjih ukrepih:

- (a) uvedba oznake kakovosti za ponudnike, tako da lahko vsak uporabnik brez težav preveri, ali določen ponudnik spoštuje kodeks ravnanja,
- (b) vzpostavitev ustreznih sredstev za prijavo nezakonitih in/ali sumljivih dejavnosti na internetu.

⁽¹⁾ UL C 296, 10.11.1995, str. 15.

II. audiovizualna industrija in industrija spletnih informacijskih storitev ter ostale udeležene strani:

1. razvijajo pozitivne ukrepe v korist mladoletnikov, vključno s pobudami za olajšanje širšega dostopa do audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev, ob istovremnem izogibanju potencialno škodljivim vsebinam s pomočjo sistemov avtomatskega filtriranja. Takšni ukrepi bi lahko vključevali usklajevanje s pomočjo sodelovanja med regulativnimi, samoregulativnimi in koregulativnimi organi držav članic in izmenjave najboljših praks, ki zadevajo vprašanja, kot je sistem skupnih opisnih simbolov ali opozorila, ki navajajo starostno kategorijo in/ali kateri vidiki vsebine so pripeljali do priporočila za določeno starost, kar bi pomagalo uporabnikom, da ocenijo vsebino audiovizualnih in spletnih informacijskih storitev. To bi lahko na primer potekalo v okviru dejavnosti, ki so navedene v Prilogi III;
2. preučijo možnost vzpostavitve filtrov, ki bi preprečevali nalaganje informacij, ki kršijo človekovo dostojanstvo, z interneta;
3. razvijajo ukrepe za povečanje uporabe sistema označevanja vsebin, dostopnih na internetu;
4. preučijo učinkovite načine izogibanja in boja proti diskriminaciji na podlagi spola, rasnega ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti v audiovizualnih in spletnih informacijskih storitvah ter spodbujanja raznovrstnih in realističnih predstav o znanju in možnostih moških in žensk v družbi.

NAVAJATA, DA KOMISIJA:

1. namerava, v povezavi z večletnim programom Skupnosti (2005-2008) za spodbujanje varnejše uporabe interneta in novih spletnih tehnologij, spodbujati informacijske kampanje preko vseh komunikacijskih sredstev, namenjene državljanom po vsej Evropi, da bi obvestila javnost o prednostih in morebitnih tveganjih v povezavi z internetom, kako se ga odgovorno in varno uporablja, kako se vlagajo pritožbe in kako

se vklopi starševski nadzor. Posebne kampanje bi lahko bile namenjene različnim ciljnim skupinam, kot so šole, združenja staršev in uporabniki;

2. namerava raziskati možnost vzpostavitve evropske brezplačne številke ali razširitve obstoječe storitve, da bi pomagala uporabnikom interneta z usmerjanjem k razpoložljivim mehanizmom za pritožbe in informacijskim virom ter zagotavljanjem informacij za starše o učinkovitosti programske opreme za filtriranje;
3. namerava raziskati možnost podpore vzpostavitvi splošnega imena domene na drugi ravni, rezerviranega za spremljane strani, ki so zavezane k spoštovanju mladoletnikov in njihovih pravic, kakor na primer .KID.eu;
4. nadaljuje z ohranjanjem konstruktivnega in trajnega dialoga z organizacijami ponudnikov vsebin, organizacijami potrošnikov in vsemi udeleženiimi stranmi;
5. namerava olajšati in podpirati vzpostavljanje mrež samoregulativnih organov ter medsebojno izmenjavo izkušenj med njimi, da se lahko oceni učinkovitost kodeksa ravnanja in pristopov na podlagi samoreguliranja, z namenom zagotavljanja najvišjih možnih standardov varstva mladoletnikov;
6. namerava na podlagi informacij iz držav članic Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o izvajanju in učinkovitosti ukrepov, opredeljenih v tem priporočilu, in to priporočilo po potrebi pregledati.

V Bruslju, 20. decembra 2006

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednik

J. KORKEAJOJA

PRILOGA I

OKVIRNE SMERNICE ZA IZVAJANJE, NA NACIONALNI RAVNI, UKREPOV V NACIONALNEM PRAVU ALI PRAKSI, DA SE ZAGOTOVI PRAVICA DO ODGOVORA ALI ENAKOVREDNA PRAVNA SREDSTVA V ZVEZI S SPLETNIMI MEDIJI

Cilj: uvesti ukrepe v nacionalno pravo ali prakso držav članic, da bi zagotovili pravico do odgovora ali enakovredna pravna sredstva v zvezi s spletnimi mediji, ob upoštevanju njihovih nacionalnih in ustavnih določb ter brez poseganja v možnost prilagoditve izvrševanja le-te glede na posebnosti katere koli vrste medija.

Izraz „medij“ se sklicuje na katero koli sredstvo komunikacije za razširjanje urejenih spletnih informacij javnosti, kot so časopisi, revije, radio, televizija in internetne informativne storitve.

Brez poseganja v druge predpise, ki so jih sprejele države članice po civilnem, upravnem ali kazenskem pravu, bi morale imeti vse fizične in pravne osebe, ne glede na nacionalnost, katerih legitimni interesi, kot sta ugled in dobro ime, so bili prizadeti zaradi izjave o dejstvih pri objavi ali prenosu, pravico do odgovora ali do enakovrednih pravnih sredstev. Države članice bi morale zagotoviti, da dejansko izvajanje pravice do odgovora ali enakovrednih pravnih sredstev ni ovirano s prejetjem nerazumnih pogojev ali določb.

Pravica do odgovora ali enakovredna pravna sredstva bi morala biti na voljo v zvezi s spletnimi mediji pod sodno pristojnostjo države članice.

Države članice bi morale sprejeti ukrepe, potrebne za vzpostavitev pravice do odgovora ali enakovrednih pravnih sredstev ter naj določijo postopek, s katerim se jih uresničuje. Zlasti bi morale zagotoviti, da je na voljo dovolj časa in da so postopki takšni, da lahko fizične ali pravne osebe, ki prebivajo ali so registrirane v drugi državi članici, uporabijo to pravico ali enakovredno pravno sredstvo.

Pravica do odgovora se lahko, razen s pomočjo zakonodaje, zagotovi tudi s pomočjo koreglativnih in samoreglativnih ukrepov.

Pravica do odgovora je pravno sredstvo, ki je še posebej primerno za spletno okolje, saj se je mogoče takoj odzvati na sporne informacije in je odgovore oseb, ki jih te informacije zadevajo, mogoče zlahka priložiti. Vendar bi moral odgovor slediti v razumnem roku po utemeljitvi zahteve ter bi moral biti časovno in po načinu primeren za javno objavo ali prenos, na katerega se zahteva nanaša.

Sprejeti bi bilo treba ustrezne določbe za postopke, s katerimi spore, ki se nanašajo na uresničevanje pravice do odgovora ali enakovrednih pravnih sredstev, lahko ponovno pregledajo sodišča ali podobni neodvisni organi.

Zahtevek za uresničevanje pravice do odgovora ali enakovrednih pravnih sredstev se sme zavrniti, če upravičenec nima legitimnega interesa do objave takšnega odgovora ali če bi odgovor vseboval kaznivo dejanje in bi s tem postal ponudnik vsebin odgovoren v skladu s postopki civilnega prava ali če bi z njim prekoračili pravila javne spodobnosti.

Pravica do odgovora ne posega v uporabo drugih pravnih sredstev, ki so na voljo osebam, katerih pravice do dostojanstva, časti, ugleda ali zasebnosti so bile kršene v medijih.

PRILOGA II

Primeri možnih ukrepov glede medijskega opismenjevanja:

- (a) trajno izobraževanje učiteljev in mentorjev, v sodelovanju z društvi za zaščito otrok, o uporabi interneta v okviru šolskega izobraževanja, da se ohrani ozaveščenost v zvezi z možnimi nevarnostmi interneta, še zlasti klepetalnicami in forumi,
- (b) uvedba posebnega poučevanja o internetu za otroke od malega naprej, vključno z odprtimi učnimi urami za starše,
- (c) celostni izobraževalni pristop, vključen v šolske učne programe in programe medijskega opismenjevanja, da se zagotovijo informacije o odgovorni uporabi interneta,
- (d) organiziranje nacionalnih kampanj za državljane, ki vključujejo vsa komunikacijska sredstva, da se zagotovijo informacije o odgovorni uporabi interneta,
- (e) razdeljevanje informacijskih zloženkov o možnih nevarnostih interneta („kako varno deskati po internetu“, „kako izločiti nezaželena sporočila“) in o vzpostavitvi telefonskih linij, na katere se je mogoče obrniti s poročili ali pritožbami, ki zadevajo škodljive ali nedovoljene vsebine,
- (f) ustrezni ukrepi za vzpostavitev ali izboljšanje učinkovitosti telefonskih linij, da se olajša postopek vložitev pritožb in omogoči poročanje o škodljivih ali nedovoljenih vsebinah.

PRILOGA III

Primeri možnih ukrepov industrije in udeleženih strani, ki so v korist mladoletnikov:

- (a) sistematično vzpostavljanje učinkovitega, posodobljenega in enostavnega sistema filtriranja ob vpisu novega naročnika pri ponudniku dostopa;
 - (b) ponujanje dostopa do storitev, ki so izrecno namenjene otrokom in ki so opremljene s sistemi avtomatskega filtriranja, s katerimi upravljajo dobavitelji dostopa in operaterji mobilne telefonije;
 - (c) uvedba spodbujevalnih ukrepov za zagotavljanje tako redno posodabljenih opisov dostopnih spletnih strani za lažje razvrščanje spletnih strani, kakor tudi ocenjevanje njihove vsebine;
 - (d) uvedba pasic na spletnih iskalnikih, ki opozarjajo, da so na razpolago tako informacije o odgovorni uporabi interneta in vroče telefonske linije.
-